

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 1144

din 01 Iulie 2009

Sub nr. 447/IJ/346/SIJ/2009, Inspecția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al magistraturii rezultatul verificărilor privind cererea doamnei Marcu Maria-Cătălina, judecător în cadrul Tribunalului Suceava, în temeiul art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin care a solicitat apărarea reputației profesionale.

Analizând cererea de apărare a reputației profesionale formulată de doamna judecător Marcu Maria-Cătălina, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Prin sesizarea adresată Consiliului Superior al Magistraturii, doamna judecător MARCU MARIA-CĂTĂLINA din cadrul Tribunalului Suceava a solicitat efectuarea de verificări față de președintele Tribunalului Suceava, domnul judecător Bunduc Ioan-Doru, sub aspectul încălcării independenței profesionale a judecătorului cauzei și sub aspectul abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.b) și h) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, precum și apărarea independenței sale profesionale în raport de împrejurările că, la data de 19.11.2008, i-ar fi solicitat redactarea cu prioritate a unui dosar soluționat la data de

18.11.2008, sub motivul că în cauză se intenționa exercitarea căii de atac și că președintele Tribunalului Suceava a refuzat să dispună plata integrală a drepturilor salariale cuvenite judecătorului, în perioada 15.01.2009 - 31.01.2009.

În motivarea cererii, doamna judecător a arătat că a respins solicitarea președintelui, comunicându-i acestuia că redactarea va avea loc în termenul legal, având prioritate hotărârile pronunțate anterior și pentru care termenul de motivare expira la o dată mai apropiată.

De asemenea, se arată de către judecător că, și în săptămâna următoare, respectiv la data de 24.11.2008, ar fi fost din nou chemată în biroul președintelui și, subsecvent unor discuții de natură administrativă, acesta a reiterat solicitarea de redactare cu prioritate a dosarului, solicitare ce a fost, de asemenea, refuzată.

Sub aspectul refuzului aprobării achitării integrale a drepturilor salariale, doamna judecător a menționat că președintele instanței îi ceruse să-și motiveze absențele de la serviciu pentru perioada 15.01.2009-31.01.2009, pe motivul nesemnării condicii de prezență. Cererea președintelui instanței a fost apreciată de judecător ca nejustificată întrucât faptul prezenței sale la serviciu putea fi stabilit și în raport de alte verificări, semnarea condicii de prezență neavând caracterul unui mijloc de probă absolut cu privire la prezența la serviciu.

În raport de conținutul sesizării formulate, la data de 4.03.2009, au fost efectuate verificări directe la sediul Tribunalului Suceava fiind ascultați mai mulți judecători din cadrul acestei instanțe.

Nota nr.444/IJ/333/SIJ/2009 a Serviciului de inspecție judiciară pentru judecători cuprinzând rezultatul verificărilor efectuate a fost înregistrată la Comisia de disciplină pentru judecători sub nr.48/CDJ/2009 din 13.03.2009.

Prin rezoluția din 17.03.2009 a Comisiei de disciplină pentru judecători s-a dispus clasarea cauzei, reținându-se că faptele reclamate împotriva judecătorului Bunduc Ioan-Doru nu întruneau elementele constitutive ale abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.b) și h) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată.

Cu privire la fapta menționată ca o intervenție a președintelui instanței pentru redactarea cu prioritate a unui dosar înregistrat pe rolul judecătorului Marcu Maria-

Cătălin, Plenul reține că, potrivit susținerilor formulate de doamna judecător, aceasta ar fi fost chemată în biroul președintelui Tribunalului Suceava în două ocazii, spre a i se solicita redactarea cu prioritate a unei hotărâri civile pronunțate în data de 18.11.2008 într-un dosar al Judecătoriei Suceava, sub motivul că în cauză se intenționa exercitarea căii de atac, iar solicitările au fost refuzate pe considerentul că au prioritate hotărârile pronunțate anterior.

În nota de relații dată, președintele tribunalului a arătat că, în cursul lunii noiembrie 2008, în cadrul unei întrevederi avute la sediul instanței cu consilierul juridic al Primăriei Suceava, a fost întrebat de acesta dacă poate obține redactarea cu prioritate a hotărârii pronunțate într-o cauză de interes public. A adus la cunoștința consilierului juridic dispozițiile legale referitoare la termenul de redactare a hotărârilor judecătorești și că, pentru a obține redactarea înainte de termen a hotărârii, se poate adresa cu o cerere în acest sens Judecătoriei Suceava și, totodată, a arătat că, în cadrul unei discuții de natură administrativă avută cu doamna judecător, doar a informat-o cu privire la existența unei cereri de redactare cu prioritate a unei hotărâri.

Plenul reține că vicepreședintele Judecătoriei Suceava, menționat în sesizare ca având cunoștință despre incident, a confirmat în totalitate acuzele formulate de judecător împotriva președintelui instanței.

Potrivit relatării vicepreședintelui Judecătoriei Suceava, judecătorul în caz a respins propunerea de formulare a unei sesizări oficiale împotriva președintelui tribunalului, afirmând că deși cererea președintelui privind redactarea cu prioritate a unui dosar reprezintă un act de imixtiune, totuși putea face față respectivei presiuni.

Din verificările efectuate a rezultat că, sentința civilă pronunțată la data de 18.11.2008, într-un dosar al Judecătoriei Suceava, a fost redactată de judecător la data de 17.12.2008, exact la împlinirea termenului de 30 zile prevăzut de art.264 alin.1 din Codul de procedură civilă, în dosar fiind depusă o cerere a Municipiului Suceava din data de 21.11.2008, privind redactarea în regim de urgență a hotărârii pronunțate de judecător.

Plenul reține că s-a constatat, de către Comisia de disciplină, existența unei discuții între judecător și președintele tribunalului și a unei solicitări a președintelui de redactare cu prioritate a unei hotărâri, însă faptul constatat nu a fost calificat ca un act de intervenție sau o imixtiune în activitatea unui judecător în înțelesul art.99 lit.b) din Legea

nr.303/2004, deoarece textul de lege enunță sancționează ca abatere disciplinară intervențiile pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, precum și imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror.

S-a arătat că introducerea acestei prevederi legale s-a făcut în considerarea respectării, protejării și promovării independenței judecătorilor, independență ce se cere a fi garantată magistratului în procesul decizional.

Independența judecătorului presupune ca acesta să decidă liber de orice influențe, presiuni, amenințări sau interferențe directe sau indirecte în cauzele ce îi revin spre rezolvare, încât soluțiile pronunțate să fie în deplin acord cu dovezile prezentate și cu interpretarea legilor aplicabile speței respective.

Cu alte cuvinte, s-a arătat că independența judecătorului trebuie să existe pe tot parcursul instrumentării cauzei până la dezinvestire, moment marcat de pronunțarea hotărârii.

Or, în speță, solicitarea președintelui instanței privind redactarea cu prioritate a hotărârii intervenise după pronunțarea soluției, când judecătorul se dezinvestise în cauză, adoptând soluția pe care o crezuse de cuviință.

Plenul reține aprecierea Comisiei de disciplină în sensul că solicitarea președintelui nu putea fi interpretată ca o intervenție pentru soluționarea unei cereri sau imixtiune în activitatea judecătorului întrucât, în concepția legii, printr-o asemenea intervenție se urmărește rezolvarea într-un anume fel a cererii, or, așa cum s-a arătat anterior, cererea președintelui viza doar redactarea prioritară a unui dosar și nicidecum motivarea lui într-un anume fel.

Plenul apreciază că încălcarea independenței profesionale a fost reclamată de judecător în raport de intervenția președintelui instanței privind redactarea cu prioritate a sentinței civile nr.5024/ 18.11.2008 și, în condițiile în care s-a stabilit de către Comisia de disciplină că cererea președintelui instanței nu putea fi considerată ca un act de intervenție sau imixtiune în activitatea judecătorului în sensul art.99 lit.b) din Legea nr.303/2004 și că prin aceasta nu fusese afectată cu nimic independența profesională a judecătorului de caz care a avut libertatea de a decide în proces așa cum a crezut de

cuvîntă și de a motiva în același fel hotărârea pronunțată, consideră că lipsesc orice temeiuri care să justifice apărarea independenței profesionale.

Cu privire la cealaltă faptă menționată în sesizare, vizând refuzul președintelui instanței de a dispune plata integrală a drepturilor salariale cuvenite judecătorului în perioada 15.01.2009-31.01.2009 și de folosire a programului de lucru ca un mijloc de constrângere și presiune asupra judecătorului, prin introducerea obligației de semnare a condicii de prezență la venire și plecarea de la serviciu, Plenul reține următoarele:

La data de 13.01.2009, colegiul de conducere al Tribunalului Suceava a hotărât stabilirea programului de lucru pentru personalul instanței și măsuri de natură a asigura verificarea respectării acestuia.

S-a stabilit ca programul de lucru pentru personalul Tribunalului Suceava, incluzând și judecătorii instanței, să se desfășoare între orele 8,00-16,00, cu semnarea condicii de prezență la venire și plecarea de la serviciu, condica fiind depusă în acest sens în fața biroului 229 al prim-grefierului instanței.

Ulterior, prin hotărârea din 10.02.2009 a colegiului de conducere s-a stabilit ca programul de lucru să se desfășoare între orele 7,30-15,30, pentru a se asigura prezența la serviciu între aceste ore a personalului auxiliar de specialitate și a se respecta, totodată, și punctul de vedere majoritar al corpului de magistrați, consultați cu privire la intervalul orar de desfășurare a programului de lucru.

Hotărârea colegiului de conducere privind stabilirea programului de lucru și a măsurilor adiacente, materializată în procesul-verbal din 13.01.2009, nu a fost însoțită și de încheierea unui proces-verbal distinct care să consemneze dezbaterile ce au avut loc cu ocazia adoptării hotărârii, însă existența hotărârii a fost confirmată de mai mulți magistrați din cadrul instanței, audiați cu ocazia efectuării cercetărilor de către Inspekția judiciară.

Hotărârea colegiului de conducere a fost comunicată colectivului de judecători care au luat astfel cunoștință de obligativitatea semnării condicii de prezență la venire și plecarea de la serviciu.

Comisia de disciplină a constatat respectarea hotărârii colegiului de conducere de către toți judecătorii instanței, cu excepția judecătorului Marcu Maria-Cătălina din cadrul Secției civile a tribunalului care a refuzat semnarea condicii, considerând că respectiva

dispoziție constituia o presiune și un lucru umilitor și șicanator pentru judecător, această percepție a judecătorului în legătură cu dispoziția de semnare a condicii de prezență fiind adusă la cunoștința președintelui tribunalului de către doamna judecător Marcu Maria-Cătălina, în ziua imediat următoare ședinței de colegiu.

În cadrul respectivei discuții, președintele instanței a informat judecătorul că nesemnarea condicii de prezență va avea drept consecință înscrierea mențiunii de absență nemotivată de la serviciu.

Consecvent părerii exprimate, judecătorul în caz nu a semnat condica de prezență începând cu data de 15.01.2009.

Ca urmare a faptului nesemnării condicii de prezență, cu adresa nr.6/I/22.01.2009 din 23.01.2009, președintele tribunalului a solicitat judecătorului în caz ca până la data de 28.01.2009, ora 12,00, să indice în scris motivele pentru care nu semnase condica de prezență, iar în ipoteza în care nu fusese prezentă în instanță, să motiveze lipsa de la serviciu.

Adresa în discuție cuprindea mențiunea ca în situația în care judecătorul uitase să semneze condica de prezență, să complimească omisiunea și precizarea că solicitarea președintelui urmărea preîntâmpinarea situației de neplată a drepturilor bănești aferente lunii ianuarie 2009.

La data de 27.01.2009, s-a formulat o adresă de răspuns de către judecător, prin care acesta comunica președintelui că a fost prezent la serviciu în fiecare zi lucrătoare și că, ulterior datei de 14.01.2009, nu a mai procedat la semnarea condicii, pe motiv că această măsură constituia doar un element de presiune.

De asemenea, se releva că președintele instanței fusese în eroare cu privire la ambele concluzii exprimate în adresa din 23.01.2009 și că judecătorul în cauză era în imposibilitate de a da curs solicitării de semnare retroactivă a condicii ori de motivare a unor absențe pe care nu le efectuase.

Correspondența dintre președinte și judecător a continuat și în luna februarie, președintele făcând cunoscut judecătorului că semnarea condicii de prezență constituie modalitatea de evidență a prezenței la serviciu în vederea acordării drepturilor salariale cuvenite.

În acest sens, cu adresa din 2.02.2009, președintele instanței solicita doamnei judecător ca până la data de 4.02.2009, ora 12,00, să prezinte dovezile necesare privind prezența la serviciu începând cu data de 15.01.2009, în caz contrar urmând ca plata drepturilor salariale să nu se facă decât pentru perioada 1.01.2009 - 14.01.2009 și să fie sesizat Consiliul Superior al Magistraturii.

La această nouă solicitare s-a răspuns de către judecător, cu adresa din 4.02.2009, prin care acesta comunica președintelui că începând cu data de 15.01.2009 s-a aflat la serviciu, dovadă în acest sens fiind faptul participării sale la mai multe ședințe de judecată, redactarea și semnarea hotărârilor pronunțate, înscrierea de rezoluții pe dosarele nou înregistrate și participarea la ședințele de lucru administrative conduse chiar de președintele instanței.

Se mai arăta de către judecător că prezența sa la serviciu putea fi confirmată și de colegii de birou.

În cadrul verificărilor preliminare, au fost ascultați mai mulți judecători, care au confirmat prezența la serviciu a doamnei Marcu Maria-Cătălina în toată perioada ulterioară datei de 14.01.2009, cu începere, de regulă, de la ora 9,00 și până după orele 16,00, de cele mai multe ori.

În foaia colectivă de prezență întocmită de prim-grefierul Tribunalului Suceava și contrasemnată de președinte, doamna judecător nu a fost pontată decât pentru perioada 1.01.2009-14.01.2009 și alte 3 zile din cea de-a doua jumătate a lunii ianuarie, respectiv pentru datele de 20.01.2009, 27.01.2009 și 29.01.2009 când, potrivit planificării întocmite la nivelul secției, judecătorul participase la ședințele de judecată în care fusese programat.

Pentru celelalte zile lucrătoare, foaia de prezență nu cuprindea mențiuni corespunzătoare prezenței la serviciu, dar nici în sensul absențelor nemotivate.

În concret, în dreptul celor 10 zile lucrătoare rămase neacoperite, a fost înscrisă câte o linie orizontală.

În raport de modalitatea de completare a pontajului aferent lunii ianuarie 2009, document justificativ pentru plata drepturilor salariale, managerul economic al Tribunalului Suceava a solicitat judecătorului Marcu Maria-Cătălina, cu adresa nr.414/DEA din 5.02.2009, definitivarea situației reflectate în foaia colectivă de prezență

în vederea efectuării viramentelor salariale în timp corespunzător, având în vedere data limită de 10.02.2009 până la care urmau a fi alimentate cardurile.

În acest sens, s-a comunicat doamnei judecător că persoana responsabilă cu întocmirea pontajelor era primul-grefier al Tribunalului Suceava care răspundea și de certificarea datelor în privința realității, regularității și legalității înregistrărilor efectuate.

La această adresă, doamna judecător a răspuns managerului economic că în zilele pentru care nu existau mențiuni corespunzător efectuate în foaia de prezență se prezentase la serviciu și fusese în activitate.

O nouă adresă având un conținut similar cu cea comunicată judecătorului Marcu Maria-Cătălina la 5.02.2009, în care, suplimentar, se făcea referire și la adresa de răspuns primită de la judecător, a fost transmisă de managerul economic la data de 6.02.2009 și primului-grefier al Tribunalului Suceava, cu solicitarea de a fi informat și președintele instanței.

Potrivit statului de plată întocmit individual pentru luna ianuarie 2009, doamnei judecător Marcu Maria-Cătălina i-a fost plătită suma de 2459 lei, reprezentând 88 ore lucrate conform pontajului, față de suma de 4470 lei pe care o primea în mod obișnuit ca indemnizație lunară.

În raport de situația prezentată și aspectele semnalate în sesizarea adresată Consiliului Superior al Magistraturii, Comisia de disciplină pentru judecători a fost chemată să stabilească dacă între obligațiile prevăzute în sarcina magistraților există și cea privind semnarea condicii de prezență, dacă prin refuzul exprimat în acest sens se nesocotește o îndatorire de serviciu și dacă nesemnarea condicii de prezență constituie un temei suficient pentru a se refuza plata drepturilor salariale cuvenite judecătorului pentru activitatea desfășurată.

În analiza efectuată, Comisia a reținut că, în opinia judecătorului Marcu Maria-Cătălina, o asemenea obligație nu era prevăzută de dispozițiile legale și regulamentare în vigoare, că drepturile bănești cuvenite magistratului cu titlu de indemnizație nu pot fi diminuate sau suspendate prin decizia unilaterală a președintelui instanței, ci doar de către secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, în cazurile și în condițiile reglementate de Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, ca sancțiune disciplinară.

Potrivit opiniei aceluiasi judecător, reducerea indemnizației nu poate fi dispusă de președintele instanței nici pentru cazul în care ar constata absența nejustificată a magistratului de la instanță, susținere întărită cu argumentul de lege decurgând din dispozițiile art.99 lit.j) din Legea nr.303/2004.

Sub acest aspect, judecătorul a arătat că absențele de la serviciu, în mod repetat, nu pot fi constatate și sancționate de președintele instanței, acesta având doar obligația de a sesiza Consiliul Superior al Magistraturii în vederea declanșării anchetei disciplinare.

Toate aceste dispoziții au fost prevăzute tocmai pentru a se asigura independența judecătorului și a nu îl expune unor decizii discreționare ale președintelui instanței.

De asemenea, s-a reținut că teza avansată de judecător a fost motivată și prin aceea că statutul magistratului diferă de cel al salariaților cu contract de muncă pentru care plata drepturilor bănești se face proporțional cu timpul lucrat, iar pentru lipsa nemotivată de la serviciu este admisă reducerea de salariu.

Opinia contrară a președintelui instanței a fost motivată, în principal, de necesitatea existenței unui suport real pentru datele certificate în pontajele lunare privind prezența judecătorilor la serviciu în decursul unei luni calendaristice, document justificativ pe baza căruia se efectuează plata drepturilor salariale pentru personal.

De asemenea, a fost menționată posibilitatea atestării unor date nereale privind prezența judecătorilor la serviciu în zile sau între repere orare în care aceștia nu se aflau la instanță și în situații care să excludă obiectiv prezența lor la locul de muncă.

În concret, a fost menționat cazul producerii unui accident de circulație în timpul orelor de program sau al prezentării magistratului la o unitate medicală pentru un consult de specialitate, cu efectuarea mențiunilor corespunzătoare în registrele medicale.

În plus, s-a arătat că președintele instanței nu poate verifica prezența zilnică a fiecărui judecător în parte în raport de activitățile desfășurate la instanță, având în vedere amplexarea unor asemenea verificări și timpul pe care președintele îl are la dispoziție pentru îndeplinirea celorlalte atribuții care îi revin pe temeiul funcției de conducere.

Prin urmare, s-a concluzionat că măsura de obligare a judecătorilor de a semna condica de prezență la venire și plecarea de la instanță nu poate fi considerată ca un mijloc de constrângere sau presiune.

Evaluând susținerile formulate în cauză, Comisia de disciplină a făcut o prezentare a dispozițiilor legale ce reglementează statutul magistraților în corelație cu obligațiile ce le revin în exercițiul funcției.

Astfel, s-a arătat că Legea nr.303/2004 enunță principalele îndatoriri ale judecătorului în și pentru exercițiul funcției sale.

La art.91 alin.1 este prevăzută obligația judecătorului de a rezolva lucrările în termenele stabilite și de a soluționa cauzele ce i-au fost repartizate într-un termen rezonabil.

De asemenea, s-a arătat că aceeași lege stipulează la art.74 alin.1 că, pentru activitatea desfășurată, judecătorii au dreptul la o remunerație stabilită în raport cu nivelul instanței, cu funcția deținută, cu vechimea în magistratură și cu alte criterii prevăzute de lege.

Tot astfel, prin O.U.G. nr.27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurilor și altor categorii de personal din sistemul justiției se prevede la art.3 că judecătorii au dreptul pentru activitatea desfășurată la o indemnizație de încadrare lunară brută stabilită în raport cu nivelul instanțelor, cu funcția deținută și cu vechimea în magistratură, pe baza valorii de referință sectorială și a coeficienților de multiplicare prevăzuți în anexa la ordonanță.

S-a arătat că din respectivele dispoziții legale rezultă în mod evident că drepturile bănești cuvenite magistratului se plătesc în considerarea activității desfășurate și nu pe temeiul muncii normate.

Această reglementare specială în raport de alte categorii de personal s-a impus având în vedere specificul activității desfășurate de magistrați și disponibilitatea care li se cere pentru soluționarea judicioasă și într-un termen rezonabil a cauzelor înregistrate pe rolul instanțelor.

Sub acest aspect, s-a menționat că activitatea judecătorului nu se desfășoară neapărat între anumite ore prestabilite, exceptând ședințele de judecată care încep la orele anunțate prin citații, rezolvarea unui caz cu care acesta este sesizat necesitând deseori un timp de gândire și de studiu suplimentar.

S-a arătat că activitatea desfășurată de judecător se caracterizează printr-un permanent efort de studiere a dosarelor înregistrate pe rol, cunoașterea jurisprudenței și

doctrinei relevante cauzelor instrumentate, modificările intervenite în plan legislativ, deliberare, concepere și redactare a hotărârilor pronunțate.

Prin urmare, s-a concluzionat că activitatea desfășurată de judecător nu poate fi măsurată în cadrul unor norme de muncă, neputându-se cuantifica timpul ce ar fi necesar rezolvării unui caz.

Din acest motiv, s-a arătat că legea prevede că remunerarea judecătorului se face pentru activitatea desfășurată și nu în acord cu timpul lucrat.

Pentru aceleași considerente, s-a arătat că și programul de lucru stabilit pentru magistrați trebuie să fie unul flexibil și adaptat nevoilor proprii de organizare ale fiecărei instanțe (volum de activitate, numărul judecătorilor și al celuilalt personal în funcție, dotările instanței, locul situării instanței și mijloacele de deplasare de care dispun justițiabili, ș.a.).

În raport de specificul fiecărei instanțe, pot fi programate mai multe ședințe de judecată în aceeași zi și la intervale orare diferite ori pot fi stabilite anumite zile în care să nu aibă loc ședințe de judecată sau în care ședințele de judecată să aibă loc numai după-amiaza sau oricând în decursul unei zile, pentru situații de urgență.

Comisia de disciplină a menționat că stabilirea programului de lucru se face, în toate cazurile, de către administrațiile instanțelor, corelativ, judecătorii având obligația de a respecta programul de lucru anunțat.

S-a subliniat că, nerespectarea programului de lucru nu ar putea fi reproșată acelui judecător care își îndeplinește la termen și în mod corespunzător lucrările repartizate și celelalte atribuții non-judiciare ce i-au fost delegate.

Faptul întârzierii unui judecător la venire ori plecare din instanță, înainte de terminarea programului de lucru, nu poate fi considerat o abatere de la îndatoririle profesionale, câtă vreme respectivul judecător s-a achitat de obligațiile și sarcinile prevăzute pentru exercițiul funcțiunii sale.

S-a arătat că în concepția Legii nr.303/2004 privind statutul magistratului, constituie abatere disciplinară numai fapta de a absenta nemotivat de la serviciu, în mod repetat, nu și întârzierea ori plecarea de la program.

S-a concluzionat că, nerespectarea programului de lucru atrage răspunderea disciplinară a judecătorului numai pentru acele situații când nerespectarea programului de

lucru se materializează în absențe nemotivate de la serviciu, în mod repetat, așa cum se prevede în dispozițiile art.99 lit.j) din Legea nr.303/2004.

S-a reținut că obligația respectării programului de lucru este prevăzută în sarcina judecătorilor prin dispozițiile art.5 lit.d) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, fără ca în cuprinsul acestui regulament și în nicio altă lege care reglementează organizarea și funcționarea justiției să fie prevăzută obligația judecătorului de a semna condica de prezență la serviciu.

Constatările Comisiei au avut în vedere și faptul că între registrele și celelalte evidențe prevăzute a fi ținute de instanțe nu se regăsește și condica privind prezența la serviciu a judecătorilor în funcție, dispoziții în acest sens fiind prevăzute de Regulament doar pentru categoria personalului auxiliar de specialitate.

Pentru această categorie de personal se întocmesc situații lunare privind prezența zilnică la serviciu de către grefierii șefi.

Cu toate acestea, s-a menționat că la nivelul fiecărei instanțe este ținută o condică de prezență pentru magistrați.

S-a arătat de către Comisie că păstrarea respectivei evidențe este necesară pentru întocmirea foii colective de prezență lunară, document justificativ pe baza căruia se plătesc drepturile bănești cuvenite magistraților.

Foaia colectivă de prezență se întocmește de către grefierii șefi ai instanțelor și se contrasemnează de către președinte.

Documentele justificative se comunică departamentelor economico-financiare care funcționează în cadrul instanțelor, pentru efectuarea plății drepturilor bănești.

Potrivit Ordinului Ministrului Economiei și Finanțelor nr.3512/2008 privind documentele financiar-contabile, Anexa 2, grupa a V-a „Salarii și alte drepturi de personal”, statul de salarii se întocmește pe baza documentelor de evidență a timpului lucrat efectiv,..., a evidenței și a documentelor privind reținerile legale, a listelor de avans chenzinal, concediilor de odihnă, certificatelor medicale.

În raport de reglementările speciale existente în materie financiar-contabilă, șefii departamentelor economico-financiare și administrative refuză efectuarea viramentelor salariale în absența întocmirii foii colective de prezență lunară.

Prin urmare, Comisia a arătat că președinții instanțelor au obligația de a asigura transmiterea foii colective de prezență lunară pentru întreg personalul și de a certifica realitatea, regularitatea și legalitatea datelor înscrise cu privire la prezența zilnică la serviciu.

Întocmirea foii colective de prezență atrage astfel responsabilitatea președintelui pentru datele înscrise.

Pe temeiul acestei consecințe, Comisia a apreciat ca justificată întocmirea unei evidențe privind prezența judecătorilor la instanță.

S-a arătat, însă, că păstrarea acestei evidențe trebuie făcută în condiții care să nu îngreuească independența judecătorului, dar nici să nu oblige președintele să își asume răspunderea dincolo de fapta proprie.

Astfel, s-a recomandat ca semnarea condicii de ședință să se facă într-un alt birou decât cel al președintelui și nu neapărat între anumite intervale orare prestabilite, esențial fiind ca fiecare judecător în parte, să ateste pe propria răspundere, prin semnarea condicii de prezență zilnică, că s-a aflat în instanță pe perioada programului de lucru, evitându-se astfel înregistrarea unor situații în care să se dovedească inexactitatea mențiunilor înscrise în pontajul lunar, semnat pentru conformitate de președintele instanței.

Concluzia Comisiei privind necondiționarea judecătorului de a semna condica exclusiv la anumite ore a fost justificată și pe temeiul că activitatea de judecată și în legătură cu aceasta se poate prelungi deseori după terminarea programului de lucru stabilit la instanță.

De asemenea, ședințele de judecată pot fi programate și mai târziu de primele ore din zi, caz în care ar fi excesiv a se cere judecătorului să se prezinte la serviciu la orele 7,30, în condițiile în care obligațiile profesionale din acea zi l-ar putea reține mult peste program.

Totodată, Comisia a arătat că acceptarea tezei potrivit căreia judecătorul ar trebui să lucreze 8 ore în fiecare zi și să se prezinte la serviciu exclusiv între orele fixate în cadrul programului de lucru stabilit la instanță, ar avea drept consecință imposibilitatea rămânerii la instanță a judecătorului după orele de program sau în zilele nelucrătoare și efectuarea activităților strict în cadrul programului de lucru ori majorarea drepturilor bănești, proporțional cu orele suplimentar lucrate.

Or, niciuna dintre aceste variante nu ar satisface conceptul de îndeplinire corectă și eficientă a responsabilităților judiciare și de remunerare a magistratului pentru activitatea desfășurată.

Pentru cazul examinat, Comisia a reținut că judecătorul Marcu Maria-Cătălina refuzase semnarea condicii de prezență, denunțând dispoziția organului colegial de semnare a condicii la venire și plecarea de la serviciu.

Întrucât respectiva dispoziție fusese luată prin hotărâre a colegiului de conducere al instanței, Comisia a arătat că până la retragere sau desființarea hotărârii în procedura contenciosului administrativ, aceasta se impunea a fi respectată de judecător, indiferent de aprecierile sale vizând legalitatea și/sau oportunitatea actului în caz.

Această constatare a Comisiei de disciplină privind obligația respectării de către judecătorii Tribunalului Suceava a dispoziției de semnare a condicii de prezență la venire și plecarea din instanță este deosebit de importantă în soluționarea cererii de apărare a independenței profesionale formulată de doamna judecător Marcu Maria-Cătălina.

Plenul apreciază că independența profesională s-a cerut a fi apărată de judecător în raport de conduita președintelui instanței care ar fi folosit programul de lucru ca un mijloc de constrângere, prin instituirea obligației de semnare a condicii de prezență și prin dispoziția de diminuare a drepturilor bănești, în caz de refuz de îndeplinire a respectivei obligații.

Aceleași aspecte au fost invocate de judecător și ca temeiuri de exercitare necorespunzătoare a funcției de către președintele instanței.

Sesizarea disciplinară a fost clasată la Comisia de disciplină pentru judecători, reținându-se că refuzul președintelui instanței de a înscrie în foaia colectivă de prezență pentru luna ianuarie 2009 date ce nu aveau acoperire în condica de prezență, nu constituia fapta de exercitare cu rea credință sau gravă neglijență a funcției în înțelesul art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004.

În considerentele rezoluției de clasare s-a menționat expres că foaia colectivă de prezență trebuie să reflecte mențiunile înscrise în condica de prezență.

Or, atâta timp cât condica de prezență nu cuprindea mențiuni privind prezența la serviciu a judecătorului în caz, în mod corespunzător, aceeași situație trebuia să se regăsească și în foaia colectivă de prezență.

Plenul constată că doamna judecător își exprimase în mod repetat și neechivoc refuzul de a semna condica de prezență, considerând că dispoziția luată la nivelul instanței constituia o presiune și un lucru umilitor și șicanator pentru judecător.

Susținerea doamnei judecător a fost înlăturată de Comisia de disciplină care a arătat că întocmirea unei evidențe privind prezența judecătorilor la instanță este necesară în vederea asigurării unei baze legale pentru completarea documentelor justificative pe temeiul cărora se efectuează plata drepturilor bănești cuvenite magistraților.

De asemenea, Plenul apreciază că prin semnarea condicii de prezență zilnică se urmărește ca judecătorul să ateste pe propria răspundere că s-a aflat în instanță pe perioada programului de lucru, evitându-se astfel înregistrarea unor situații în care să se dovedească inexactitatea mențiunilor înscrise în pontajul lunar, semnat pentru conformitate de președintele instanței.

Prin urmare, Plenul constată că întocmirea foii colective de prezență în acord cu mențiunile cuprinse în condica de prezență nu constituie un fapt de natură a afecta independența profesională a judecătorului, diminuarea drepturilor bănești fiind consecința asumată a refuzului de a respecta o hotărâre a colegiului de conducere.

Așa cum s-a arătat și de către Comisia de disciplină, Plenul reține că o hotărâre a colegiului de conducere se cere a fi respectată de judecătorii instanței până la retragerea sau desființarea ei în procedura contenciosului administrativ, independent de orice apreciere vizând legalitatea și/sau oportunitatea actului în caz.

Cum în speță hotărârea din 13.01.2009 a colegiului de conducere al Tribunalului Suceava care a stabilit programul de lucru la instanță și măsuri de natură a asigura verificarea respectării lui de către personalul instanței nu fusese retrasă sau desființată până la data efectuării verificărilor de față, aceasta trebuia respectată și de doamna judecător Marcu Maria-Cătălina, ca toți ceilalți judecători ai instanței.

Refuzul de a respecta o hotărâre a colegiului de conducere constituie o încălcare a dispozițiilor Codului deontologic care, la articolul 12 teza a II-a, stabilește în sarcina judecătorilor obligația de a respecta îndatoririle cu caracter administrativ stabilite prin legi, regulamente și ordine de serviciu.

Obligația judecătorului de a respecta hotărârile colegiului de conducere este prevăzută și la articolul 5 lit.b) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Consiliul Superior al Magistraturii nu are competența de a examina hotărârile colegiilor de conducere ori de a aprecia dacă, în cazul dat, hotărârea din 13.01.2009 era necesară pentru asigurarea bunei organizări și funcționări a instanței.

Respectiva hotărâre își produce efectele pentru care a fost adoptată și constituie baza legală pentru semnarea condicii de prezență la venire și plecarea de la serviciu de către toți judecătorii Tribunalului Suceava.

În acest sens, s-a pronunțat și Comisia de disciplină pentru judecători care, prin rezoluția din 17.03.2009, a decis sesizarea Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii pentru a aprecia dacă refuzul de semnare a condicii de prezență de către judecătorul Marcu Maria-Cătălina constituie o încălcare a normelor prevăzute de Codul deontologic.

Reținând, în consecință, că semnarea condicii de prezență nu a reprezentat un act discreționar al președintelui instanței și că respectiva dispoziție nu a urmărit restrângerea independenței profesionale a judecătorilor, hotărârea colegiului de conducere fiind adoptată pentru a se asigura buna funcționare a Tribunalului Suceava, Plenul apreciază ca neîntemeiată cererea de apărare a independenței profesionale formulată de doamna judecător Marcu Maria-Cătălina.

Față de cele expuse, Plenul apreciind că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art.30 alin. (2) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare, prezenta sesizare fiind neîntemeiată,

Prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

**PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE**

Art. 1 – Respingerea cererii de apărare a independenței profesionale, formulată de către doamna Marcu Maria-Cătălina, judecător la Tribunalul Suceava.

Art. 2 – Prezenta Hotărâre cu nr. 1144/01.07.2009 se comunică Inspecției Judiciare.

Data în București, la data de 01 Iulie 2009

Președinte de ședință
Procuror Dimitrie Bogdan LICU

